

Höjd energiskatt och koldioxidskatt på bränslen vid viss användning samt höjd skatt på kemikalier i viss elektronik

Sammanfattning

- Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) avstyrker förslaget om höjd energi- och koldioxidskatt som det är utformat. En utfasning av den fossila energin inom kraft- och fjärrvärmesektorn pågår redan med befintliga styrmedel.
- Förslagen försämrar konkurrenskraften för kraftvärme och fjärrvärme på vissa orter i en tid när dessa redan har en tuff konkurrenssituation samtidigt som de fyller viktiga funktioner i energisystemet. Dessutom finns parallella förslag om skatt på avfallsförbränning och minskad tilldelning av utsläppsrätter som verkar i samma riktning. De sammantagna effekterna av dessa behöver beaktas i relation till den energipolitiska inriktningen på konkurrenskraftig fjärrvärmesektor och kraftvärmeproduktion.
- Förslaget innebär till stor del en förmögenhetsöverföring från kommun till stat, vilket bör regleras i enlighet med finansieringsprincipen.

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter

Höjd energiskatt och koldioxidskatt för kraftvärme och fjärrvärme

Kommuner, landsting och regioner är på många sätt föregångare i Sveriges arbete med att ställa om energisystemet till förnybar energi, i både energiproduktion och energianvändning i byggnader och transporter. SKL stödjer en omställning av energisystemet till förnybar energi och en effektiv energianvändning genom långsiktiga och effektiva styrmedel.

SKL är tveksamt till den föreslagna höjningen av energi- och koldioxidskatt för kraftvärme och fjärrvärme. En utfasning av den fossila energin pågår redan. Beskattningen får då som främsta effekt att försämma konkurrenskraften för kraftvärme och fjärrvärme på vissa orter i en tid när dessa redan har en tuff konkurrenssituation samtidigt som de fyller viktiga funktioner i energisystemet. Befintliga styrmedel är i huvudsak tillräckliga för omställningen: utsläppshandel, befintlig nivå på koldioxid- och energiskatt samt ett omvandlingstryck från kunder och politiska målsättningar. Förslaget går på tvärs med ställningstaganden i Energikommisionen och energipolitisk inriktningsproposition om vikten av en konkurrenskraftig fjärrvärmesektor och kraftvärmeproduktion. Den relativa konkurrenskraften för dessa har försämrats av genomförda skattesänkningar för kärnkraft och vattenkraft och ett utökat system för gröna certifikat. Energikommisionen påvisade en svår konkurrenssituation för

kraftvärme och fjärrvärme, där cirka 1000 MW eleffekt i kraftvärmen väntas läggas ner i tidsperspektivet 2025.

Det är ur effektbalanssynpunkt viktigt att det finns planerbar kraftproduktion vintertid. Alltför många orter i landet har en kritisk effektsituation, vilket hindrar investeringar i bostadsbyggande, industri och datacentra. Ersättningsinvesteringar i produktion och nätkapacitet tar flera år att genomföra. Därför är det också problematiskt att skatten föreslås införas med så kort framförhållning.

Enligt uppgifter från Energiföretagen Sverige har beslut fattats om att fasa ut så gott som all kvarvarande fossil kraftvärme och fjärrvärme under de närmsta åren och senast framåt 2030. Det gäller de stora anläggningarna i både Västerås, Linköping, Stockholm, Norrköping, Malmö och Göteborg. Under kvarvarande ekonomisk livslängd och i avvaktan på planerade ersättningsinvesteringar kan befintliga anläggningar behövas som spetslast och mellanlast. Genom förslaget förlorar berörda företag investeringsmedel för sina planerade nyinvesteringar. Förslaget gynnar också en mindre effektiv och separat produktion av el respektive värme, vilket inte belastas lika hårt av skatter och utsläppsrätter.

Den sammantagna effekten av flera förslag behöver beaktas

Förslaget behöver ses i relation till flera andra aktuella förslag, om skatt på avfallsförbränning, slopad tilldelning av utsläppsrätter för fjärrvärmeanläggningar med små fossila utsläpp samt sänkta elcertifikatpriser. Effekten på energisystemet i stort och fjärrvärmesystemets konkurrenskraft behöver ses sammantaget för alla dessa förslag.

SKL har motsatt sig en skatt på förbränning av avfall, som det var formulerat i SOU 2017:83 Brännheta skatter. I regeringsförklaringen och januariöverenskommelsen är det uttalat att en skatt på avfallsförbränning ska införas. SKL anser att den i så fall bör utformas så den får en styrande effekt för det miljöproblem man vill adressera, dvs. att minska fossil plast i avfall. En eventuell skatt bör baseras på avfallets innehåll av fossilt plast, och minska i den omfattning som fossil plast är utsorterad. Det skulle stödja sorteringsanläggningar, underlätta återvinning och påverka flödena av plast.

Sveriges Kommuner och Landsting

Vesna Jovic

Gunilla Glasare